

1) держави-члени СОТ зобов'язані забезпечити власнику прав інтелектуальної власності механізм захисту його прав при імпорті товарів шляхом зупинення митного оформлення таких товарів та їх затримки;

2) обов'язковим є захист прав щодо торгової марки та авторського права. Захист інших об'єктів права інтелектуальної власності є можливим;

3) наявність зазначеного механізму є обов'язковою саме при імпорті товару. Встановлення такого механізму захисту прав при експорті – на розсуд відповідної держави-члена;

4) обов'язковим є прийняття відповідних заходів з боку компетентних органів за заявою власника прав. Можливим є зупинення та затримка товарів за ініціативою митного органу;

5) можливим є застосування застави або еквівалентної гарантії з боку заявника – власника прав з метою зловживання ним своїми правами, так і з боку відповідача з метою випуску товарів у вільний обіг;

6) компетентні органи мають право надати власнику можливості для інспектування товарів з метою підкріплення доказами претензій власника;

7) строк призупинення становить 10 днів з дня повідомлення власника про призупинення. Цей строк може бути продовжений на 10 днів. В подальшому ці заходи можуть бути змінені, скасовані або підтверджені судовими органами.

2. Законодавство ЄС, яке регулює заходи охорони права інтелектуальної власності на кордоні, та відносини між Україною та ЄС.

У грудні 1994 року Рада ЄС схвалила Регламент Ради (ЄС) № 3295/94, що визначає заходи, призначені для заборони випуску у вільний обіг, експорту, реекспорту, або встановлення режиму призупинення для контрафактних та піратських товарів, та у червні 1995 року Регламент Ради (ЄС) № 1367/95 щодо імплементації вказаного Регламенту. Зазначені акти імплементували положення Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності Світової організації торгівлі щодо спеціальних вимог з заходів на кордоні [5, 441].

Чільне місце серед нормативно-правових актів Європейського Союзу, які регулюють сферу митного забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності, протягом останнього десятиліття належало Регламенту Ради ЄС щодо застосування дій митних органів стосовно товарів з підозрою на порушення певних прав інтелектуальної власності та заходів, що мають вживатися стосовно товарів, які порушують такі права, від 22.07.2003 р. № 1383/2003 [6]. Цей документ був центральним нормативним актом, який регулював взаємовідносини митної служби, правовласників та імпортерів у частині захисту прав інтелектуальної власності [7, с. 111].

12 червня 2013 року в Страсбурзі Радою ЄС було прийнято новий Регламент № 608/2013 про митний контроль за дотриманням прав інтелектуальної власності та про припинення дії Регламенту Ради (ЄС) № 1383/2003 (набрав чинності з 01.01.2014) [1].

Також 4 грудня 2013 року було прийнято Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) № 1352/2013 що засновує бланки, передбачені Регламентом Європейського Парламенту та Ради (ЄС) №608/2013 щодо захисту прав інтелектуальної власності митними органами [8].

16 червня 1994 року було підписано Угоду про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами. Угоду ратифіковано 10 листопада 1994 року, набула чинності – 01 березня 1998 року (надалі – Угода про партнерство) [9].

Укладенням Угоди про партнерство, прийняттям інших документів, які визначають правові засади співпраці між Україною та ЄС, було започатковано складний і довгостроковий процес адаптації національного законодавства до законодавства Європейського Союзу [10].

Статтею 50 Угоди про партнерство визначено, що Україна продовжить удосконалювати захист прав на інтелектуальну власність для того, щоб до кінця п'ятого року

продовження строку реєстрації, внесення змін до реєстру були платними. Реєстрація проводилася на шість місяців або один рік. Термін реєстрації міг бути продовжений на шість місяців або на один рік.

У разі включення товару до реєстру правовласник або його представник мали право протягом терміну реєстрації звернутися до будь-якого митного органу з мотивованими клопотаннями про зупинення митного оформлення товару, стосовно якого є достатні підстави вважати, що він переміщується через митний кордон України з порушенням прав інтелектуальної власності цього правовласника.

За наявності достатніх підстав митне оформлення товару зупинялося терміном на 15 календарних днів. Цей строк міг бути продовжений на 15 календарних днів.

Для остаточного встановлення факту порушення прав правовласника він мав в найкоротший термін прибути до митного органу, в зону діяльності якого надійшов відповідний товар. Правовласнику дозволялося обстежити затриманий товар та в разі потреби надіслати зразки цього об'єкта для проведення обстеження чи експертизи митною лабораторією або іншим компетентним органом.

Правовласник зобов'язаний у зазначений термін подати митному органу ухвалу суду про порушення провадження в справі або письмове відкликання клопотання про зупинення митного оформлення товарів.

У разі подання митному органу ухвали суду про порушення провадження в справі митний орган продовжував термін зупинення митного оформлення до прийняття судового рішення. Також митний орган мав право з власної ініціативи зупинити митне оформлення товару, включеного до реєстру, стосовно якого є достатні підстави вважати, що його переміщення через митний кордон України здійснюється з порушенням прав інтелектуальної власності.

Висновки. Перші реальні норми щодо охорони права інтелектуальної власності на митному кордоні були встановлені Положенням про порядок реєстрації та переміщення через митний кордон України товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2001 року № 412. Зазначені норми були впроваджені внаслідок виконання Україною своїх міжнародних зобов'язань щодо гармонізації законодавства з нормами ГАТТ/СОТ, зокрема з положеннями Угоди ТРІПС, а також із законодавством ЄС. При цьому незважаючи на формальну відповідність Угоді ТРІПС, встановлений зазначеним Положенням механізм захисту об'єктів інтелектуальної власності при переміщення товарів через митний кордон України, не був ефективним.

Список літератури:

1. Регламент Європейського парламенту та Ради (ЄС) № 608/2013 від 12 червня 2013 року Про митний контроль за дотриманням прав інтелектуальної власності та про припинення дії Регламенту Ради (ЄС) № 1383/2003 URL: https://minjust.gov.ua/m/str_45882.
2. Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі : Закон України № 250-VI від 10.04. 2008 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/250-17>.
3. Україна й Світова організація торгівлі. URL: <http://wto.in.ua/index.php?get=4>.
4. Результати уругвайського раунду багатосторонніх торговельних переговорів: Тексти офіційних документів. К.: «Вимір», Секретаріат Міжвідомчої комісії з питань вступу України до СОТ. – 1998. – 520 с.
5. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / под. ред. Капіци Ю. М. URL: https://minjust.gov.ua/azu_es_4_1.
6. Регламент Ради (ЄС) № 1383/2003 від 22 липня 2003 року щодо застосування дій митних органів стосовно товарів з підозрою на порушення певних прав інтелектуальної власності та заходів, що мають вживатися стосовно товарів, які порушують такі права. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_45880.
7. Пунда О. О., Молдован Е. С., Жданова В. П. Митне забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності досвід Європейського Союзу // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. – 2014. – № 9-2. – том 1. URL: http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc9-2/part_1/32.pdf.
8. Імплементаційний Регламент Комісії (ЄС) № 1352/2013 від 4 грудня 2013 року що засновує бланки, передбачені Регламентом Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 608/2013 щодо захисту прав інтелектуальної власності митними органами. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_45882.

9. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/998_012/page.
10. Калініченко А. І. Шлях адаптації українського митного законодавства до світових стандартів // Юридичний електронний журнал. URL: http://lsej.org.ua/1_2015/30.pdf.
11. Про Рекомендації парламентських слухань «Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування»: Постанова Верховної Ради України № 1243-V від 27.06.2007 // Відомості Верховної Ради України, 2007. – № 45. – Ст. 524.
12. Угода про асоціацію між Україною, з однією сторони та ЄС, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011/paran1724#n1724.
13. Митний кодекс України від 12.12.1991 р. № 1976-XII URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1970-12>.
14. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення прав на об'єкти права інтелектуальної власності: Закон України від 05.04.2001 р. № 2362-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2362-14/ed20010405>.
15. Про затвердження Положення про порядок реєстрації та переміщення через митний кордон України товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2001 року № 412 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/412-2001-p>.

Стаття надійшла 25.11.2017 р.

Т. Р. Хамзин, аспірант
Институт права имени В. Сташиса
Классический частный университет
ул. Жуковского 70, «Б», Запорожье, 69002, Украина

ЕВОЛЮЦІЯ ТАМОЖЕННОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА УКРАИНЫ, РЕГУЛИРУЮЩЕГО ЗАЩИТУ ПРАВ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ

Резюме

Проанализировано таможенное законодательство Украины с 1991 года до этого времени в сфере защиты интеллектуальной собственности. Описаны основные этапы развития и становления механизма защиты прав интеллектуальной собственности государственными органами во время перемещения товаров через таможенную границу Украины и влияние на его формирование международного законодательства и законодательства ЕС.

Ключевые слова: права интеллектуальной собственности, Таможенный кодекс, объекты интеллектуальной собственности, таможенный орган.

T. R. Khamzin, Postgraduate
the Institute of Law V. Stashisa
of Classic Private University
Zhukovsky Street, 70, «B», Zaporizhzhia, 69002, Ukraine

EVOLUTION OF CUSTOMS LEGISLATION OF UKRAINE REGULATING PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

Summary

The customs legislation of Ukraine is analysed from 1991 till now in the field of defence of intellectual property. The basic stages of development and becoming of mechanism of defence of intellectual ownership rights are described by public organs during moving of commodities through the custom border of Ukraine and influence on his forming of international legislation and legislation of ES.

Key words: intellectual ownership rights, Custom code, objects of intellectual property, custom organ.